

בית כנסת קיבוץ גלויות
נוסד 1975 רז"ה האזנים ויגד 5 ראשיל"צ

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "דברי ירמיהו"

מברכין החודש אב (שבת)

המולד: יום ה' בשעה (5) 11:42

נא לשמור על קדושת הגליון

פִּינְחָס
ז

הדלקת נרות: 19:27

מוצאי שבת: 20:27

מוצאי שבת ר"ת: 20:59

ינון ואליה אני שולח

וקיבל נזיפה והורדה בדרגה. הכל כאן הפוך. [ומה גם שרבותינו אומרים פנחס זה אליהו והכל משורש אחד קנאי בן קנאי].

חיפשתי ומצאתי כל מיני תשובות אבל רק אחת הרגיעה אותי באמת, והיא רמוזה בתחילת השיחה בין ה' לאליהו, ה' שואל את אליהו מה לך פה אליהו?

ורבותינו אומרים אל תיקרי פו' אלא פֶּה, כלומר בשביל מה אתה מדבר? למה אתה מתלונן? יש בעיה הפשל שרוולים קום ועשה מעשה, להוציא קיטור, להיות מהמדברים סרה על המצב, מה יצא מזה?

וזה ביאור הקטע המשונה שקראנו שם על הרוח החזקה, והרעש, והאש, ולא ברוח ה', ולא ברעש ה', ולא באש ה', ואין זה מובן מה נכנס באמצע השיחה הזו הסיפור המשונה על הרוח? והרעש? והאש? אבל הביאור כאמור הקב"ה אומר לאליהו הנביא לא ברעש ולא ברוח ולא באש, להגיע אלי זה רק במעשים שקטים, בפעולות בונות, לשיפור המצב, אך רק בדברים הנעשים בקול דממה דקה, כי אכפתיות אמיתית מתבטאת במעשים.

לכן אם אתה אכפתי, דע לך שיש בך ניצוץ מאליהו הנביא, אליהו הוא מלאך הברית, והוא הוא שעתיד להשיב לב אבות על בנים שבזה בעצם תלויה הגאולה, כשבמקום לבכות על הניתוק מהמורשת, להתלונן על המרחק מהדור הקודם, הוא יפעל וישיב לב אבות על בנים, ולב בנים על אבותם, שבשינוי ותיקון זה תלויה הגאולה!!

אז אל תגיד כאן לא עושים מספיק, בארץ הזו, בעיר הזו, בבית הכנסת הזה, אין מספיק תורה, קדושה, אהבה, דיבוק חברים..... והוסף עוד תלונות כיד ה' הטובה עליך, אל תדבר במילים, דבר בשקט, בקול דממת המעשים. הוסף שיעור, צור הידברות, וקרב לבבות, כי זה סוד תיקון המעשה של אליהו ובזה תלויה הגאולה, אל תתלונן על המצב קום ועשה מעשים כי לך אני קורא! קרב לנו קץ הגאולה! קרב לנו יום הישועה! עליו נאמר ינון ואליה אני שולח.... (הרה"ג ניר אריאל שליט"א)

שבת שלום!

שלשה ימים שאני מסתובב עם קושיא בבטן, וכאב קטן בלב, על האפליה בין פינחס לאליהו, פינחס ראה פרצה, ולא אמר מה אכפת לי, גילה בעיה, ולא אמר זו לו הבעיה שלי, הוא לא אמר, מה לי ולצרה זו, הוא קינא לה', וגילה אכפתיות ונקט יוזמה, וזכה בעבור זה מה' לברית שלום מיוחדת, וקידום לכהונת עולם לו ולבניו עד סוף כל הדורות.

לעומת זאת בהפטרה נקרא על אליהו הנביא שגם הוא גילה אכפתיות, ומעורבות, והסיפור כל כך משונה. אליהו מגיע להר סיני אחרי ארבעים ימי הליכה, וה' שואל אותו מה לך פה אליהו? מה אתה מחפש כאן?

ואליהו מספר בכאב על מצב העם ואומר "קנא קינאתי לה' כי עזבו את בריתך בני ישראל, את מזבחותיך הרסו, ואת נביאיך הרגו בחרב, ונשארתי אני לבדי לה ויבקשו גם את נפשי לקחתה" איזה כאב עצום רק לקרוא את המילים...

"והנה ה' עובר, ורוח גדולה וחזק מאד, מפרק הרים ומשבר סלעים.. לא ברוח ה', ואחר הרוח רעש, לא ברעש ה'. ואחר הרעש אש, לא באש ה'. ואחר האש, קול דממה דקה, והנה אליו קול, מה לך פה אליהו ואליהו חוזר על דבריו קנא קינאתי....ומבכה שם על המצב העגום של העם,

ומה הייתה תשובתו של ה'? במילים פשוטות ה' עונה לו אל תבלבל לי במח! זה לא ענינך!! וכך אומר המדרש בריתי היא זו ולא בריתך, ומה אתה מתערב? מזבחותיי הם ולא מזבחותיך, ולמה אתה "דוחף את האף"? ואפילו כשאלהו מספר לו, הרגו את נביאיך בחרב, עונה לו ה' בזו הלשון: נביאי הם ולא נביאיך ואתה מה אכפת לך!!

ובו במקום מקבל אליהו מכתב פיטורין... ואת אלישע... תמשח תחתך, איך אומרים הכי טוב להיות ראש קטן.

חוץ מהכאב האמיתי על אליהו הנביא, זו גם שאלה בשבילי כי יצאתי מבולבל, אז להתערב או לא, לגלות אכפתיות, או להגיד זה לא עניני. פינחס התערב, הגיע עד לרצח, וקיבל צל"ש, אליהו הנביא רק פתח את הפה,

"פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן": לפי שהיו השבטים מבזים אותו שהוא נכד של יתרו שפיטס עגלים לעבודה זרה והרג נשיא שבט מישראל, לפיכך בא הכתוב ויחסו אחר אהרן. (רש"י) פירש ה"כלי יקר" שכל הדברים האלו כתבה התורה לספר בשבחו של אהרן שהלך לקנאות קנאת ה' ולא חשש להימנע מפני שילעגו לו ליצני הדור, אשר הוא בן אלעזר אשר לקח לו אשה מבנות פוטיאל מזרע יתרו שפיטס עגלים לעבודה זרה. וכי מי שאביו נשא בת כומר לעבודה זרה ילך ויקנא קנאת ה'!! ועוד יאמרו לו: הלא אתה בן אהרן הכהן שעשה את העגל, ומה לך לקנאות על עבודה זרה? ואף על פי כן הלך פינחס ולא חשש על כבודו. ובסופו של דבר לא רק שלא נגרע מערכו אלא נתרבה כבודו בעיני כל וזכה לברכות ולמעלות רמות. ללמדנו שאין לאדם לחשוש לכבודו על חשבון כבודו של מקום ואדרבה כבודו רק יגדל ויתרבה כאשר יעשה את מצוות בוראו.

"לכן אמור הנני נותן לו את בריתי שלום": במדרש כתוב שפינחס סיכן את חייו כדי לקדש את שם ה' ברבים. אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו והנני נותן לו את בריתי שלום. ידוע שבעולם הזה לא מקבלים שכר על מצוות ה'. א"כ מדוע שונה פינחס שזכה לברכה מיוחדת?

מבאר המגיד מדובנא על פי משל: נער אחד היה משרת בביתו של עשיר אחד, ובתמורה לעבודתו היה אוכל על שולחנו של העשיר. ויהי היום באמצע סעודת פורים כטוב לב כולם בשמחה ובמשתה. וכולם מסובים על השולחן הערוך בכל טוב. הגיע סוחר וביקש לקנות סחורה מחנותו של העשיר. כמובן העשיר דחה את הסוחר שיבוא למחרת כי הרי עניין רואות את השמחה והסעודה, ואיני יכול להפסיק. שוב מחר ואתן לך כל אשר תחפון. שמע הנער את שיחם ואמר לעשיר אני ארוץ ואפתח לו את החנות ואתן לו את מבוקשו. שאל העשיר: באמצע הסעודה?! מה דחוף? ענה הנער: חבל על הסוחר, כהרף עין אלך ואשוב. אמר ועשה.

למחרת היום שאל העשיר את הנער: כמה מגיע לך בעבור עבודתך אצלי כל השנים? התפלא הנער והשיב: הלא סיכמנו שבעד עבודתי אוכל על שולחןך. אמר העשיר: אכן כן, כך סיכמנו בתחילה, כי חשבתי שחביבה עליך אכילתך תמורת משכורתך. אולם כעת ראיתי שהאוכל אינו כה חשוב לך, אלא רצונך לעזור לי ולהיטיב עמי, עד שעיזבת את הסעודה. אם כן מן הראוי שתקבל משכורת של ממש.

והנמשל אומר המגיד מדובנא: מה האדם יכול להשיב לבורא העולם על כל תגמוליו שעושה עמו כל רגע מימי חייו. כמובן אין בכוחו לגמול טובה להקב"ה על חסדיו המרובים. ואפילו שאדם שומר תורה ומקיים כל מצוותיה כראוי, הרי מקבל את חייו במתנה שאין גדולה הימנה. בפרט אם הבריות והעושר על מתכונתו. אולם פינחס סיכן את חייו וחרף נפשו למות על קדושת ה'. א"כ גילה שחייו לא נחשבים למאומה כדי לקדש את ה'. לכן אמר הקב"ה בדין הוא שיטול שכרו, שכר אחר יקבל על מצוותיו.

"הנני נותן לו את בריתי שלום": כתוב בחז"ל בדין הוא שיטול שכרו. מבאר הרב החיד"א זצ"ל מה הכונה שבדין הוא שיטול פנחס את שכרו על מעשהו הנשגב? כתוב בחז"ל שלא משלמים שכר על מצות בעולם הזה רק בעולם הבא, אבל לפנחס שהוא אליהו הנביא שאינו מת לעולם, אין הבדל אצלו בין עולם זה לעולם הבא וממילא יכול כבר כעת לקבל שכרו.

בתורה כתוב המילה "שלום" עם וו קטועה באמצעה... החיד"א מביא מרב אברהם מדינה בשם קדוש אחד: שיש בזה רמז לכל השיטות והדעות החלוקות בחז"ל כמה ניסים התרחשו לפנחס כשהרג את זמרי, יש אומרים ששה ויש אומרים עשרה ניסים, ויש אומרים שנים עשר ניסים ארעו לו. וכך נרמז ב-ו-ו כל השיטות כשה-ו קטועה, ראשה דומה לאות יוד, ורמז הוא לשיטה שהיו עשרה ניסים, ועצם האות וו רמז לשיטה שהיו ששה ניסים, וכן וו קטועה רמז כאילו נכתב כאן פעמים וו כשיטה שהיו שנים עשר ניסים.

"ועיניתם את נפשותיכם": הגאון ר' יוסף בער מבריסק היה מקדים להתפלל ערבית במוצאי יום כיפור מיד בצאת הכוכבים, שאלו למדן אחד הרי מפורש בהלכה שצריך להמתין "עד שיצא הספק מלב ו" (או"ח שבת רצ"ג). ענהו ר' יוסף בער: "עד שיצא הספק מלב"ו אמרו, אבל לא "עד שיצא לבו מהספק". (במשנת הפרשה)

"אשה ריה נוחה לה": ידוע לבני הבית של רבן של ישראל הרב שטיינמן זצוק"ל שאין לו "חוש הריח", ולכן ב"הבדלה" במוצש"ק אינו מברך בעצמו על הבשמים. וסיפרה הרבנית ע"ה שלא היה זה מלידה אלא לאחר נישואיהם גרו בשווין ועל יד ביתם היה בית עבודה זרה, והיו מקטירים שם תמיד לעבודה זרה כל מיני מרקחות של בשמים, והריח היה מתפשט בכל האזור ומאד מאד כאב לבעלה הגדול שצריך להריח ריח של עבודה זרה, ולא ידע את נפשו מצער, עד שיום אחד התפלל וביקש בתחנונים מהקב"ה שיטול לו את "חוש הריח", ולאחר יומיים בא לרבנית בשמחה וסיפר לה שאכן שמע הקב"ה את תפילתו וכבר לא מריח כלום.

"ובני קרח לא מתו": הם היו בעצה תחילה ובשעת המחלוקת הרהרו תשובה בלבם, לפיכך נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם וישבו שם (רש"י) ממה נפשך, אם הרהרו בני קורח בתשובה, מדוע ירדו לגיהנם. ואם הרהרו אינו עוזר, מדוע "נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם". אלא שאמרו חז"ל (יומא פז.) כי המחטיא את הרבים, אין מספיקין בידו לעשות תשובה, כדי שלא יהיה הוא בגן עדן ותלמידיו בגיהנם. על כן לבני קורח שהיו בעצה תחילה, לא הועילו הרהורי התשובה לחלצם מגיהנם, שהרי הם היו מחטיאי הרבים, ולא הספיקו בידם לעשות תשובה גמורה, כדי שלא יהיו הם בגן עדן ותלמידיהם בגיהנם.

זו כוונת רש"י "הרהרו תשובה בלבם", היינו - ביקשו לעשות תשובה אך לא הספיקו בידם. ומכל מקום הועילו להם הרהורי תשובה אלו שלא ירדו לשאול תחתיה אלא - "נתבצר להם מקום גבוה בגיהנם וישבו שם". (כתב סופר).

"לאלה תחלק הארץ בנחלה במספר שמות": שואל הגאון רבי חיים קניבסקי זצוק"ל: מדוע נאמר "במספר שמות" ולא כפי שכתוב תמיד בתורה - לפי ראש, ושתחלק הארץ "לגולגלתם"?

ותירץ על פי המעשה המובא במדרש (הובא בשיטה מקובצת במסכת מנחות דף ל"ז.) אדם עם שני ראשים רצה ליטול שני חלקים בירושת אביו, באו לשלמה המלך לדעת מה דינו של האיש ההוא, האם נחשב כשני אנשים כיון שיש לו שני ראשים, או אחד כי גופו אחד. שלמה בחכמתו הרתיח מים וכיסה אחד מן הראשים ושפך את המים הרותחים על הראש השני, ומחמת הצער של המים הרותחים צעק האיש בשני הראשים... אמר שלמה המלך מכאן ההוכחה שתולדה אחת לשני הראשים ונחשב לאיש אחד...

לפי זה מובן היטב מדוע לא כתוב "לגולגלתם". כי אם הירושה היתה לפי ראש, איש זה היה נוטל שני חלקים. לכן כתוב "במספר שמות" ושם אחד יש לו, ולא שתי שמות... (אמנם לגבי פדיון הבן משלם עשרה סלעים לכהן, משום שכתוב (במדבר ג', מ"ז) "ולקחת חמשת חמשת שקלים "לגולגולת" בשקל הקודש" ויש לו שני ראשים) (מסכת מנחות ל"ז:).

"וביום השבת": "סליחה, כבוד הרב" שאלה אשה את ר' שלום שבדרון: "הרב הסכים לברך אותי, ואני יודעת שהמברך מניח ידו על ראש המתברך. למה לא הניח הצדיק את ידיו על ראשי?" היתה זו אשה רחוקה משמירת תורה ומצוות.

חייך רבי שלום והשיב לה על אתר: "האם אי פעם ברכת על הנרות בערב שבת?" שאל. "כן בערב כיפור הדלקתי וברכתי", השיבה האישה. "האם בשעה שברכת הנחת את ידיך על האש?... בודאי שלא! אף כל נגיעה בדבר שהתורה אסרה, אש היא! תשובה שנונה, אבל יש כאן עומק נוסף, רחב וברור יותר. איסור ועבירה - הם אש! אין מניחים ידיים על אש! התשובה אינה פרי מוחו בלבד, אלא פרי ליבו הבוהר ביראת שמים של ר' שלום. מיד ברגע שנשאל, למה לא יניח את ידיו, ראה לפניו אש אוכלת. (אמונה שלמה)

"ובני קרח לא מתו": בילקוט תהילים על הפסוק: "רחש לבי דבר טוב" מובא שבני קרח היו במקום ששאל פתוחה והאש מתלהטת סביבותיהם ולא יכלו להתוודות בפיהם, אלא שרחש לבם תשובה, וקבלם הקב"ה. והשאלה נשאלת בני קרח שהגיעו עד לשאול המדרגה איך ניצלו על ידי שרחש לבם לחזור בתשובה?

אמר מרן הרב ש"ך זצ"ל היסוד הוא שאדם רוצה להיות קרוב לה' הוא משיג את זה מיד, בכל מקום ובכל זמן, ולכן כשבני קרח רצו לחזור בתשובה אפילו שהיו במקום הכי גרוע וכבר לא יכלו לומר בפיהם אלא רק התוודו בלבם, מיד התקבלה תשובתם וניצלו. כשפונים אל הקב"ה - מיד משיגים את קרבתו.

נאמר: "פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן" - אמר הקב"ה: בדין הוא שיטול שכרו, ע"כ. והוא פלאי. על מנת להבין את דבריו הסתומים של המדרש, נקדים לבאר את דברי הכתוב בפרשה הקודמת: "וירא פנחס בן אלעזר בן אהרן הכהן, ויקם מתוך העדה ויקח רומח בידו" (כה, ז). ונשאלת השאלה, מדוע יחס הפסוק את פנחס לאהרן הכהן, וכי לא היה די בכך שיכתוב פנחס בן אלעזר הכהן? ועוד, מהו הלשון "ויקם מתוך העדה" שנראה לכאורה כשפת יתר.

ונראה לומר, שהתורה באה בכך לשבח את מעשהו של פנחס, ולפרסם את גודל המסירות נפש שבה הוא פעל. שהרי, להרוג שני אנשים במכת חרב אחת, ועוד לשאת אותם בכל רחבי המחנה על להב החרב (סנהדרין פב, ב) זהו מעשה גבורה גדול, ואין יכול לעשות זאת אלא מי שהוא גיבור מלחמה מטבעו. ברם, בא הפסוק ומלמד אותנו ש"פנחס" זה, הוא "בן אלעזר בן אהרן הכהן" - אביו, ואביו אביו, כולם היו כהנים קדושים אשר אין להם ולמלחמה ולא כלום, א"כ לא מאבותיו ירש פנחס את רוח הקרב הזאת. שמא תאמר, שפנחס היה גיבור חיל בזכות עצמו, אף שאבותיו לא היו גיבורים?

על כך אומרת התורה: "ויקם מתוך העדה", פנחס היה אחד מחכמי הסנהדרין הנקראים בשם 'עדה' (ככתוב 'ושפטו - העדה', 'והצילו העדה'), וא"כ רואים אנו שפנחס היה איש תם יושב אהלים, ולא גיבור מלחמה. ומתוך כך נשכיל להבין, שכל מה שעשה פנחס לא היה אלא מחמת אש הקודש שליטה בקרבו, וגרמה לו לעשות מעשים אשר לא הורגל לעשותם מעודו.

משל למה הדבר דומה? מלך אחד יצא לצוד ציד ביער, והנה לפתע קמו עליו חבורת שודדים ואיימו להורגו נפש, מיד זינק אליהם אחד הגיבורים אשר למלך, והרגם כולם בלי להשאיר להם שריד ופליט. המלך, במקום לכבדו ולהוקירו על שהצילו מיד מבקשי נפשו - נשאר שווה נפש, כאילו לא אירע מאומה.

לאחר ימים ספורים יצא שוב המלך ליער, והפעם בלי אותו גיבור אלא עם משרת פשוט אחד, ושוב - התנפלו עליו שודדים עזי נפש. כשראה המשרת כי כלתה אל המלך הרעה, מיד נטל את חרבו של המלך בידו ונאבק בחירוף נפש כנגד השודדים ואף יכול להם, את כולם הכריע אותו משרת פשוט והרגם. הפעם יצא המלך מגדרו להיטיב עם המשרת והעניק לו שכר רב על מעשה גבורתו.

שאלוהו עבדיו: מדוע כאשר עבדך הגיבור הכניע את השודדים לא אמרת לו כלום, ואילו את המשרת אתה משבח בכל פה?

ענה להם המלך: הגיבור - זו אומנותו, אין כל תהילה בכך שהכריע את השודדים, אך אותו משרת - לפי טבעו לא היה יכול להועיל לי כלום, ורק מחמת אהבתו העזה אלי אזור כגיבור חלצני להילחם בשונאי, ועל כך ראוי הוא לתהילה.

וכמנ כן לענייננו, התורה באה להפליא את מעלתו של פנחס, שעל אף שמטבעו רחוק היה מלעשות את מעשה גבורתו, ע"כ יצא הוא מגדרו לכבוד מלכו של עולם. לאור זאת, נוכל להבין את דברי המדרש שהזכרנו בתחילת דברינו. המדרש בא לבאר מדוע הכתוב מיחס את פינחס אחר אבותיו, ועל כך עונה המדרש: "בדין הוא שיטול שכרו!", שכאשר נראה מי היו אבותיו, נבין את גודל מסירותו של פינחס שלפי מזגו לא היה מסוגל לצאת ולהילחם, ורק לכבוד שמים עשה זאת, ולכן שכרו מגיע לו בדין ולא בחסד. (בן איש חי - דרושים)

"השיב את חמתי מעל בני ישראל": רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל היה אומר: על האדם לראות את עצמו, לא כאיש יחיד, אלא כהרבה אנשים, כי כל מעשה שעושה בין טוב בין לא טוב, הוא משפיע לא רק על עצמו אלא על כל הרואים אותו בפרט, ועל הכלל כולו בכלל, ואם היה אדם חי בתחושה כזו, היתה לו אחריות גדולה על מעשיו, ולדוגמא פנחס איש יחיד עשה מעשה יחיד והיתה לכך השפעה על כל עם ישראל להצילם מכליון. גל לצאת ולהילחם, ורק לכבוד שמים עשה זאת, ולכן שכרו מגיע לו בדין ולא בחסד.

"ויהיו בני יהודה למשפחתם לשלה משפחת השלני": שרמז בזה, שצריכין ישראל להצטער בשביל המשיח ולקוות לישועתו, וזה כוונת הפסוק 'ויהיו בני יהודה', ש'ויהיו' לשון צער וי-הו', שכל המשפחות בישראל צריכים להצטער בשביל משיח, 'לשלה משפחת השלני' מרמז לגואל המשיח הנקרא 'שילה', אשר יבוא לגאלנו. וכך כותב בפרשת ויחי: 'עד כי יבא שילה, שאליו אנו מקוים יום יום ציפינו לישועה'. (האור החיים הקדוש)

"לא לה תחלק הארץ": פעם אחת נסע הבעש"ט בדרך,

וכאשר נטו צללי ערב סר לכפר אחד ללון שם במלון. ויהי בערב והנה מחותנים וקרוביהם ומכיריהם באו לעשות שם חתונה, ושמוח שם כל הלילה, הבעש"ט לא פנה אליהם ולן עם אנשיו בחדרו.

בהיות הבוקר השכימו המחותנים לנסוע לדרכם. הבעש"ט עמד אז בחוץ, מוכן אף הוא לנסוע לדרכו. וציפור אחת עמדה על אילן וצפצפה מול החתן והכלה.

פנה הבעש"ט אל אנשיו ואמר, הידעתם מה הציפור אומרת, היא אומרת, "לא לה תחלק הארץ". לא הבינו התלמידים את דבריו ולא הרהיבו לשאול אותו לפרשם. לאחר שנים רבות, והזוג שנישאו הצליחו בחייהם וראו בנים ובני בנים, עלתה בדעת האיש מחשבה לנסוע לעת זקנתו לארץ ישראל, והחליט לעשות כן, אבל אשתו לא רצתה בשום אופן לעזוב את בניה ולנסוע. לא יכלו להשתוות ביניהם והלכו לדין תורה.

פסק הבית דין שהאשה צריכה לקבל גט פיטורין ואינה יכולה למנעו מלנסוע, ואף הוא אינו יכול להכריחה לעלות, ובנוגע לסכסוכי ממונות שביניהם הכריעו כפי שהכריעו, וכך היה האיש נסע לארץ ישראל, והאשה נשארה בחו"ל.

המעשה נתפרסם בכל המדינה, עד שהגיעה השמועה לתלמידי הבעש"ט, שהיו עמו באותו כפר בשעת החתונה, ואמרו, עכשיו אנו מבינים את דברי רבינו הבעש"ט שאמר כי הציפור אומרת, "לא לה תחלק הארץ", ארץ ישראל עשתה חלוקה בין בני הזוג, הוא נסע לשם והיא נשארה כאן.

"לכן אמר הנני נותן לו את בריתי שלום": התורה מתארת את השכר הגדול שקיבל פנחס, על מעשהו הנועז - קנאת ה'. נשאלת השאלה: לכאורה היו כאלו שהרגו הרבה אנשים שמרדו בה', מדוע דווקא פנחס עלה בשכרו על כולם? על מנת להבין מה זיכה אותו בשכר כה גדול נביא סיפור שימחיש זאת: בעיר רבאט גר יהודי בשם שמעון שטרית, שמעון היה עני מרוד שהשתכר בעמל כפיו מהיד לפה.

יום אחד חשקה נפשו באגרטל יפה שיפאר את ביתו. הוא אסף פרוטה לפרוטה ומשהצטבר הסכום המבוקש, הוא שם פעמיו אל השוק. הוא דמיין לעצמו איך יראה הבית עם האגרטל החדש, במהלך כל הדרך אל הדוכן של רחמים בשוק, אך כשהגיע לשוק, לדאבון ליבו, לרחמים לא נשאר מאומה - הכול נמכר!

"לא נורא שמעון, תבוא בעוד שבועיים אני מקבל סחורה חדשה ויפה." - זעק לעברו רחמים. "מה שבועיים? אין לך משהו למכור לי?!" - התחנן שמעון.

רחמים ריחם עליו ואמר לו: "ראה יש לי אגרטל ישן מאוד - קח אותו ברבע מחיר מחדש, ובעוד שבועיים אני ימכור לך משהו חדש. האגרטל שרחמים מכר לו היה עתיק מאוד, ושמעון התנחם בו כמוצא שלל רב.

יעקב, העשיר של העיר, שגר בסמיכות לשמעון ראה את שמעון עם כד הענתיקה והחליט לחמוד לצון, הוא קרא לעברו: "שמעון, אגרטל כזה מתאים לאוצרות המלך - תן את זה למלך והוא ישמח" שמעון לא חשב פעמיים - "לשמח את המלך! - איזו זכות!!!" - ומיד הוא שם פעמיו היישר אל הארמון המלך כשהוא צועק לשומרים: "בבקשה תתנו לי להיכנס למלך, הבאתי מתנה למלך!"

המלך אידריס (מלך לוב) לשנייה היה המום - "יהודי מביא למלך מתנה - אין זה כי אם אגרטל עתיק ויקר עד למאד!" - חשב לעצמו. מיד הוא הורה למשרתיו להביא לשמעון שק מלא מטבעות זהב! שמעון חזר לביתו עשיר, ומאז הפך ל"גביר שמעון!" שמעון ניגש לשכנו, יעקב העשיר והודה לו על העצה.

יעקב העשיר היה המום, אבל ראש עסקי היה לו, מיד הלך וקנה כד מצופה ביהלומים ואבנים יקרות ושם פעמיו אל ארמון המלך.

המלך התרגש כל כך, וחשב לעצמו: "במה אוכל לגמול טובה לאחד שהביא לי מתנה שכזו ובוודאי שלא חסר לו כלום?" "הוא הורה למשרתיו להביא לו מחדר האוצרות משהו נדיר ויקר ערך.

לא עברו כמה דקות ויעקב העשיר יצא מהארמון עם האגרטל הישן של שמעון. פנחס זכה בשכר כל כך גדול כיוון שמעשהו היה לשם שמים, הוא לא חשב על התועלת שתצא לו מזה אלא מה הקב"ה ירוויח מזה, ושכרו היה בהתאם.

"ליצר משפחת היצרי לשלם משפחת השלמי": היה

אומר הגה"ק בעל החפץ חיים ז"ע - רמז גדול לדברי חז"ל: "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו (מכות י)". "ליצר" - מי שהולך אחר תאוותיו של היצר הרע, "משפחת היצרי" - מיד הוא מוצא סביבו את כל משפחתו של היצר הרע, וכולם מוכנים לסייע לו ולהוליכו בדרך הזו... כנגד זה "לשלם" - מי שמבקש את השלימות ואת הטוב, "משפחת השלמי" - הוא מוצא סביבו משפחה של שלמים, חברה של שלמים ויראים, שכן - "בדרך שאדם רוצה לילך מוליכין אותו"...

הרה"ק בעל הבית ישראל מגור ז"ע היה אומר בחריפותו: לפלא הוא הדבר שלאחר שקוראים בתורה בשבת פרשת בלק על מעשה קנאותו של פנחס, מסיימים בזה את קריאת פרשת אותו שבוע. ואילו את סיפור הבטחת שכרו קוראים רק לשבת הבאה, בפרשת פנחס. וכי לא היה מן הראוי להוסיף את פרשת השכר לקריאת השבוע הקודם, ורק אחר כך להפסיק, אלא לימוד גדול רצתה התורה ללמדנו! כשאדם עושה מעשה קנאות ומקנא את קנאת ה' בתוך בני ישראל, אין למהר ולתת את שכרו. יש לבדוק תחילה מה הן סיבת קנאותו... מה הם המניעים שעומדים מאחורי מעשה, לאיזה מטרות הם נועדו... שבוע שלם יש לשבת על מדוכה זו, ורק אחר כך אפשר להכריז, כי היתה זו קנאה לשם שמים ומגיע עליה שכר ברית שלום...

מעשה בשיכור שאהב לשתות יין, וכל כך היה תאב ליין עד כי מכר את כל חפצי ביתו כולל הריהוט והחפצים הכי נחוצים, בכדי שיהיה לו כסף לשתות יין... בניו לא ידעו את נפשם מרוב צער, וטיכסו עצה מה לעשות והם החליטו כי בפעם הבאה שאבינו ישתכר, ניקח אותו באותו מצב של שיכרות, על מיטתו, ונניח אותו בבית הקברות שישאר שם עד שיתעורר משכרותו ואז ימצא את עצמו בבית הקברות מופחד ומבוהל ליד המתים, ואולי מעשה זה יבהיל ויביא אותו לעשות חשבון הנפש: איך הגעתי לפה, מה קורה איתי?... ואולי אז ישוב מדרכו הרעה... וכך עשו לאחר שהשתכר נטלוהו לבית הקברות.

למחרת בבוקר, הגיעו לכיוון העיר סוחרים מזון, משקאות, שהביאו את סחורתם למכירה בעיר. לפני הכניסה לעיר יצאו תושבים והזהירו אותם: "חיילי המכס מסתובבים בעיר, מה שנתפס לא כחוק, הם מחרמים בשביל המלך"... נבהלו הסוחרים כיוון שהיתה להם "סחורה שחורה" והחליטו להניח את הסחורה בבית העלמין עד יעבור זעם.

רוכל אחד שנשא שתי חביות יין גדולות, הניח אותן בבית העלמין, במקרה, ליד מיטתו של השיכור... השיכור התעורר הרים את ראשו וראה חבית יין גדולה וברז גדול בצידה. שכב בחזרה על המיטה, פתח את הברז ופתח את פיו, והיין נכנס - הישר לפיו, שותה ונרדם, התעורר, שותה עוד וישן עוד ואמר לעצמו - נתנוג! חלפו שלושה ימים הסוחר עדיין לא שב לקחת את החביות. ילדיו של השיכור אמרו לעצמם: "בואו ונראה מה קורה עם אבא שלנו, נכנסו לבית העלמין, והנה אביהם שוכב וברז יין ממש ליד פיו... כי בדרך שאדם רוצה לילך... גם בבית הקברות הוא מוצא יין!..."

"קח לך את יהושוע בן נון איש אשר רוח בו": איש אשר רוח בו": צריך ביאור הרי כאן מדובר במנהיג, וידוע שלכל אדם יש דעות שונות, הנהגות שונות וטבעים שונים, ומנהיג מטרות ליישר את הקו ולנהל את בני האדם על מי מנוחות. על כן צריך להכיר בכוחות הנפש של כל איש ואיש, וע"י כך תרופתו תהיה שלמה.

לכן צריך שיהיה מנהיג בענייניו ועסקיו, ושולט ברוחו לענות מענה לכל מועקה ושאלה שמתעוררת לו על פי התורה הקדושה ולא ע"פ נגיעות אישיות. ואכן איש זה מטבעו יוכל לשמש דוגמא אישית למנהיג, הנה דוגמא חיה (שופטים ג) על מנות, שבישרו לאשתו מן השמים שלשנה הבאה יהיה להם בן אפילו שעקרה היא, ומן השמים ציוו אותה להישמר מן היין ומהטומאה, "ומורה לא יעלה על ראשו כי נזיר אלוקים הוא".

ותלך לספר לאשה את אשר אמר לה איש האלוקים, וכו'. וילך מנחם לשאול איך לנהוג שיהיה הכל בקדושה וטהרה. וענה לו המלאך מכל אשר אמרתי אל האשה תישמר, מכל אשר יצא מגופן היין לא תאכל, ויין ושכר אל תשת, וכל טומאה אל תאכל, כל אשר ציוויתיה תשמור. נמצא מכאן שהרוצה לחנך ולהנהיג את בניו צריך לנהוג בעצמו כן, כמבואר בפסוק וכן הורו מן השמים. אין מצב שנדרוש מבנינו וביתנו לברך ברכת המזון וכד' בזמן שאנחנו מזלזלים. וכן בשמירת תורה ומצוות, הוא הדין כבוד להורים, כאשר אנחנו נכבד את הורינו אזי יכבדו אותנו גם בנינו. אחד היסודות החשובים אם לא העיקרים בחינוך-דוגמא אישית חיונית.

אין סגולה לחינוך, אלא צריך מעשים שיהיה ניכר בהם אהבת תורה וגמילות חסדים, וכך הבנים נמשכים אחר אביהם. מבאר הגר' יצחק זילברשטיין שהתורה הקפידה על שמחה במצוות לא סתם כך אלא אחר המעשים נמשכים הלבבות, וכאשר אדם מקרין שמחה בכל דבר בין לטוב בין לרע, הבן והבת רואים וממשיכים במסורת זו, לדוגמא אדם שמפטרים אותו מהעבודה בגלל שהוא לא מוכן לעבוד בשבת ושומח שעמד בנסיון, בניו ילכו בעקבותיו, ומאידך שיהיה עצוב, בניו יחללו שבת, הכל במילה אחת דוגמא אישית. (הרב אליהו אשכולי הי"ו)

"ובני קורה לא מתו": פעם האריה מלך החיות חלה במחלה אשר גופו הסריח בריח רע, התרחקו ממנו כל החיות. יום אחד היה רעב מאוד ושאג שאגה אדירה, שמע זאת החמור והחליט לרוחם על מלכו האהוב וניגש לשאול האם צריך הוא עזרה כל שהיא. אמר האריה: תריח את פי ותגיד לי מהו הריח... הכניס החמור את אפו וענה בלי להתבלבל: ריח רע ונורא... אמר האריה: כך אתה מען לומר למלך! אחת דינו להריגה וטרפו חיים... לאחר יומיים שוב רעב האריה ושוב שאג. ניגש הגדי ושאל: מה קרה? ענה המלך: תריח את פי. הגדי שכבר שמע את אשר אירע לחמור הטיפש, הכניס את אפו וענה: ריח נעים ומשובח... כשמוע האריה את תשובתו, נהם: שקרן אתה! וישעשהו כשעס את הגדי... על שהוא חונף ומדבר כזב... לאחר מספר ימים שוב חזר הסיפור על עצמו והשוועל החכם הגיע, האריה שאל את בקשתו והשוועל הפיקח השיב: יסלח לי הוד מעלת אדוני המלך, כיון שמצונן אני ונחירי סתומים איני יכול להריח כלום!... היום בימינו כל אחד צריך לעשות את עצמו "מצונן" ולא להכניס את אפו ולהתערב במחלוקת חס ושלום!

קדמי ביטוחים

**המרכז הארצי
סדר תיק ביטוח
חיים. פנסיה. משכנתא
תאונות אישיות. אובדן כושר עבודה
מחלות קשות. בריאות. סיעוד.
5 דקות לכל אף וואקאט פירוט**

2770* מתקשרים ומרוויחים...

ר' קדמי בציון השל"ה הקדוש

לע"נ: ר' משה בר גימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רוח וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מלחין בן חסיבה
מיכל בת רינה
זקלן בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת
אראלה בת לילי
אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה
יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
יצחק ונונו ומשפחתו